

Kristianstad 2025-08-28

Till

Statsminister Ulf Kristersson
Partiledare och språkrör för Sveriges riksdagspartier
Finansminister Elisabeth Svantesson
Socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall

Från

Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA)

Glöm inte assistansanvändarna i budgetförhandlingarna

Härmed vill Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA) tillskriva er angående indexering av assistansersättningen i budgetförhandlingarna.

Regeringen är på sluttampen av budgetförhandlingarna. Budskapet från finansministern är tydligt: hushållen ska få lättnad efter tuffa år. Vi assistansanvändare välkomnar det – men vill samtidigt påminna om att 13 000 individer i Sverige lever med en verklighet där assistansersättningen och personlig assistans är helt avgörande för vardagen. Utan den fungerar inte våra liv, vårt självbestämmande eller vår frihet.

Regeringen har lovat att införa en indexering av assistansersättningen. För oss handlar det inte om teknik eller procenttal – utan om trygghet och kontinuitet. Våra assistenter måste kunna få en rimlig löneutveckling i takt med kollektivavtalen. De ska kunna arbeta hos seriösa arbetsgivare som följer lagar och avtal. Och vi måste få behålla våra assistenter över tid, inte ständigt förlora dem till andra branscher för att lönen inte räcker till.

Rekryteringssituationen inom den personliga assistansen är mycket svår som den är. Vi konkurrerar om samma arbetssökande som bl a servicebranschen och vård och omsorg. Vi har stort behov av kompetenta människor och den personliga assistansen behöver lyftas. På vissa håll i Sverige konkurrerar vi med industrier och gruvor där det mer eller mindre är hopplöst att rekrytera. Det blir allt svårare att kunna upprätthålla bra personlig assistans med goda anställningsvillkor och en rimlig lön.

Personlig assistans är i grunden en lönekostnad. Drygt 90 procent av ersättningen går direkt till löner. Resterande del täcker sådant som alla arbetsgivare måste sköta: arbetsledning, schemaläggning, rekrytering, arbetsmiljöarbete, kompetensutveckling och det ska ske med en korrekt administration så att assistansersättningen används på rätt sätt. Efter många års underfinansiering är seriösa anordnare hårt pressade – flera överväger att lägga ner. Det vill vi inte se. Vi vill inte vara prisgivna åt oseriösa aktörer, som riskerar att vara de som blir kvar. Alternativet är att ansvaret hamnar på kommunerna, vilket vi starkt vänder oss mot då majoriteten av alla assistansanvändare har valt privata anordnare, som har kunnat erbjuda större valfrihet och självbestämmande än kommunerna. Kommunerna gör dessutom redan idag

stora förluster på den assistans de driver i egen regi och många kommuner har valt att lägga ut assistansen på externa aktörer.

Regeringens löfte om indexering har varit ett hopp för oss. Men nu växer oron. Hur säkerställs att modellen faktiskt speglar verkligheten, med de höga lönekostnaderna och andra kostnader som en bra personlig assistans föranleder? Varför har inte assistansanvändarnas organisationer och de seriösa anordnarna fått bidra med kunskap och underlag? Vi frågar oss också: kommer de partier som historiskt försvarat den personliga assistansen att stå upp för oss när budgeten klubbas?

Vi vill vara tydliga: en indexering som inte tar höjd för våra faktiska kostnader riskerar att bli spiken i kistan för personlig assistans. I vår verklighet finns inga effektiviseringsvinster. En timme med en människa är just en timme – den kan inte rationaliseras bort.

När regeringen nu talar om att stärka hushållen efter tuffa år måste den också se oss. Vi är inte en stor väljargrupp men tillsammans med våra anhöriga och vänner, ungefär 100 000 personliga assistenter, assistansanordnare och andra personer som berörs i vår närhet så är vår grupp av betydelse. Indexeringen och nivån på assistansersättningen är väldigt viktig för oss, för det handlar om hela livet och dess möjligheter. För att vi ska kunna leva som andra krävs långsiktigt hållbara villkor för assistansen. Det är nu ni i politiken har chansen att visa om ni står upp för den personliga assistansen och att de givna löftena är på allvar.

Sophie Karlsson

Ordförande

Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA)